

Notitie Muizenonderzoek Wet Natuurbescherming Realisatie wandelverbinding en aanlegsteiger Noordse Dorpsweg

Bureau Aandacht Natuur, Merijn Volkers
2-11-2018 te Hippolytushoef

In reactie op de brief van Omgevingsdienst Haaglanden met kenmerk ODH-2018-00093334 heeft een muizenonderzoek plaatsgevonden op de eilanden langs de Noordse Dorpsweg ten behoeve van de beoogde wandelverbinding tussen het Sportviscentrum 'Het plashuis' en het beoogde beheergebouw aan de Prolkade. Deze notitie is opgesteld ter aanvulling van het eerder uitgevoerde onderzoek "Toetsing Wet Natuurbescherming Realisatie Prolkade van 19 april 2018".

Methode onderzoek

In de periode van 5 t/m 10 oktober 2018 is een onderzoek naar het voorkomen van beschermde muisoorten uitgevoerd. Hierbij is gebruikgemaakt van zogenaamde inloopvallen (*Heslinga life-traps*). De eilanden aan de Noordse Dorpsweg vormen geschikt leefgebied voor de strikt beschermde soort noordse woelmuis. Verspreid over de eilanden zijn op vijf verschillende locaties raaien met inloopvallen geplaatst.

figuur 1. Situering van de onderzoeksraaien op betreffende eilanden

In totaal zijn er binnen het projectgebied 80 vallen in 5 raaien uitgezet. Afhankelijk van de grootte van het eiland bestond een raai uit 12 tot 20 inloopvallen, die per twee in één rij uitgezet worden op een minimale afstand van tien meter van elkaar. Bij de situering van de raaien is goed gekeken naar geschikt biotoop voor noordse woelmuis. De inloopvallen zijn voornamelijk uitgezet op locaties waar veel dekking aanwezig is in de vorm van hoge vegetatie van kruiden en/of riet en nabij de aanwezigheid van water. Voor de situering van de onderzoeksraaien zie figuur 1.

Het muizenonderzoek heeft plaatsgevonden in de periode 5 t/m 10 oktober 2018. De vallen zijn twee keer per etmaal gecontroleerd. Tussen 5 en 8 oktober heeft de pre-bait periode plaatsgevonden. De

vallen zijn hierbij niet actief, waardoor muizen vrij in en uit kunnen lopen. Op de ochtend van 8 oktober 2018 is de eerste controle uitgevoerd. Als (lok)voer is een mengsel van pindakaas, wortel en een zadenmengsel gebruikt, ten behoeve van (water)spitsmuis zijn daar meelwormen aan toegevoegd. Daarnaast is er hooi in de inlooppallen gedaan, aangezien ook deze geur muizen aantrekt. De vallen worden (wanneer nodig) na een vangst opnieuw voorzien van vers (lok)voer en hooi. In totaal hebben er drie vangnachten en vijf vangmomenten plaatsgevonden. Dit is voldoende om een goed beeld te krijgen van de aanwezige muissoorten (Koelman (VZZ), sept. 2007).

Resultaten

Op de locatie zijn met het muizenonderzoek in totaal vier soorten aangetroffen en betreffen naast de zwaar beschermde soort noordse woelmuis, de algemeen voorkomende soorten huisspitsmuis, bosmuis en rosse woelmuis. Op alle eilanden is noordse woelmuis aangetroffen en is met name op de twee kleine eilanden aan de westzijde (raai A en B) de meest voorkomende soort. Op het grote eiland (raai C en D) is hoofdzakelijk bosmuis aangetroffen en is driemaal een exemplaar van rosse woelmuis gevangen. De noordse woelmuizen zijn hier met name aan de meer open, grazige vegetaties aangetroffen aan de west- en oostzijde van het eiland. Op het meest oostelijke eiland (raai E) zijn naast 3 á 4 noordse woelmuizen hoofdzakelijk huisspitsmuizen gevangen. De volledige resultaten van het muizenonderzoek zijn weergegeven in de bijlage.

Figuur 2. Gevangen noordse woelmuis

Effectbepaling t.b.v. wandelverbinding

Over de legakkers in de Binnenpolder wordt parallel aan de Noordse Dorpsweg vanaf het Plashuis aan de Noordse Dorpsweg 2 een wandelpad aangelegd. Het wandelpad zal bestaan uit een onverhard pad van houtsnippers, wat een natuurlijke uitstraling geeft. Het wandelpad heeft een breedte van 60 cm. Het totale tracé heeft een lengte van 550 m (gemeten vanaf het Plashuis tot en met de Noordse Dorpsweg).

In de Toetsing Wet Natuurbescherming van 19 april 2018 is uitgegaan van de aanwezigheid van noordse woelmuis op de eilanden langs de Noordse Dorpsweg. Ter bevestiging hiervan heeft een nader onderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van noordse woelmuis op betreffende eilanden, zie bijlage 1. Hieruit is naar voren gekomen dat op alle betrokken eilanden de noordse woelmuis voorkomt.

In paragraaf 3.2 onder het kopje “oppervlakte verlies en versnippering”, wordt op pagina 19 van de toetsing Wet Natuurbescherming het volgende geschreven met betrekking tot het voorkomen van noordse woelmuis bij de wandelverbinding:

De beoogde wandelroute door de binnenpolder zal eveneens geen effect hebben op het voorkomen van noordse woelmuis, aangezien een wandelpad geen effect zal hebben op het functioneren van het leefgebied. Van versnippering is eveneens geen sprake door aanleg van de wandelroute. Daar waar een drassige situatie aanwezig is, zal een plankenpad (boardwalk) worden gerealiseerd. Een plankenpad vormt een brug over de vegetatie en vormt geen onoverkomelijke barrière ten aanzien van in het gebied levende diersoorten. Op locaties waar een boardwalk overbodig is, zal een looppad worden gemaaid door de vegetatie. De kale- of licht begroeide grond vormt eveneens geen barrière voor (beschermde) diersoorten zoals noordse woelmuis.

De eilanden zouden met elkaar worden verbonden middels boogbruggetjes (voor wandelaars). Een boogbrug vormt geen directe verbinding tussen de eilanden voor andere muissoorten zoals dat het geval is bij een gronddam, waar een gras- of rietstrook een begeleidende zone (met dekking) vormt. De vormgeving van de brug is dan ook belangrijk of het wel of geen verbinding vormt voor andere muissoorten. Indien wordt gekozen voor een open loopbrug met traptreden aan begin en eind, in plaats van een gesloten brugdek, wordt de verbindende factor kleiner en is de invasie van andere muissoorten op de betreffende eilanden gering. Om in zijn geheel uit te sluiten dat andere muissoorten zich verplaatsen naar de eilanden zullen de legakkers met elkaar worden verbonden met vier houten loopbruggen (zie Bijlage 5 - Plot14_ontwerp bruggen) en een trekpondje zoals weergegeven in figuur 3. Toegang tot het gebied kan dan plaatsvinden vanaf de Prolkade en de Noorse Dorpsweg. Het tracé is weergegeven op Bijlage 2 - Plot11_situatie Nieuw_v2.

Figuur 3. Voorbeeld van een trekpontje

Voor de aanleg van het wandelpad wordt gebruikgemaakt van een hakselaar die via een ponton naar de verschillende legakkers wordt gebracht. De bruggen zullen worden aangelegd vanaf een ponton. Voor het plaatsen van de materialen wordt gebruikgemaakt van een (ponton)kraan.

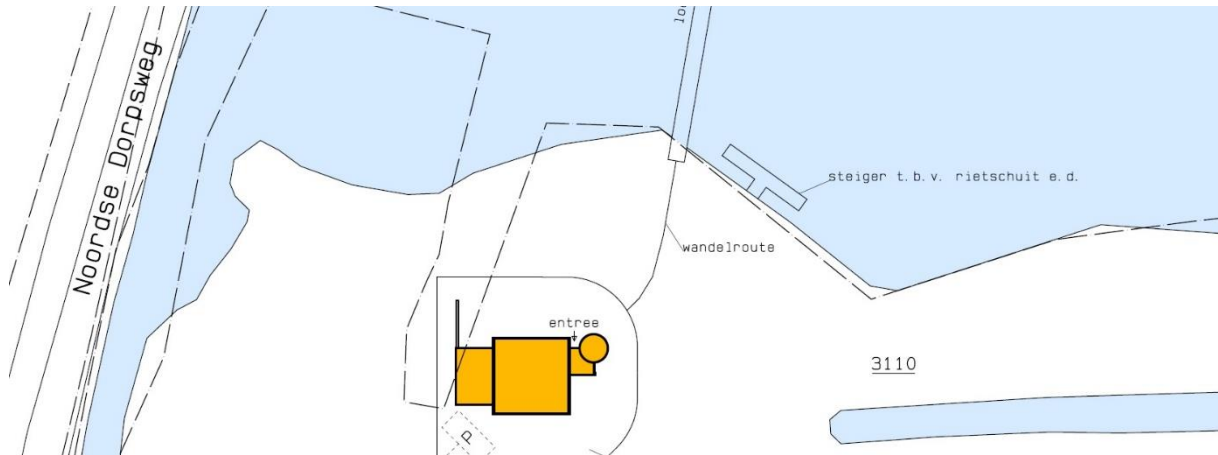
Voor het voorkomen van noordse woelmuis is tevens het rietbeheer in het gebied van groot belang. De te realiseren aanlegsteiger bij het beheergebouw is met name bedoeld voor de uitvoering van dit beheer. Het grootste deel van het beheer vindt plaats op eilanden, waarvoor vaarbewegingen plaatsvinden. Tot nu toe wordt het beheer door derden uitgevoerd. Materieel en benodigde vaartuigen worden van buiten het gebied aangevoerd en vanaf het plashuis ofwel aan rietoevers langs de Prokade of Noordse dorpsweg te water gelaten. Met de realisatie van een beheergebouw wordt het beheer beter gestructureerd en vanuit het beheergebouw uitgevoerd, waarmee een aanlegsteiger bij het beheergebouw noodzakelijk is.

De aanlegsteiger heeft geen toename van het aantal vaarbewegingen tot gevolg en heeft geen functie voor andere (recreatieve) vaarbewegingen. Het beheer in het gebied zal niet actiever worden. De Binnenpolder is als visplas afgesloten van ander vaarwater, waardoor er naast aanwonenden, geen bezoekers van buitenaf kunnen aanmeren of gebruik kunnen maken van de Binnenpolder.

Terecht wordt er verwezen naar de reeds van kracht zijnde vergunning van het Plashuis. Van een uitbreiding van het aantal bootjes of visplaatsen is geen sprake. Zoals aangegeven op de tekening (figuur 4) zal de aanlegsteiger grotendeels in het water worden aangelegd met een dwarsverbinding naar de zudde, zodat aanwezige (riet)oevers voor het overgrote deel intact blijven. Bij het aanvaren van

de steiger wordt vaart geminderd en gezien de ligging van de steiger voor de rietzudde, vindt er geen erosie plaats door vaarbewegingen op de betreffende locatie.

Figuur 4. Situering van de aanlegsteiger achter het beoogde beheergebouw

Conclusie

Door het eerste en laatst eiland te verbinden middels een trekpontje, blijft de eilandenstructuur gehandhaafd en vormen de verbindingen geen brug voor concurrerende muissoorten ten aanzien van noordse woelmuis. De eilanden blijven hiermee intact als leefgebied voor noordse woelmuis. De aanleg van een smal wandelpad over de eilanden, heeft geen effect met betrekking tot het voorkomen van noordse woelmuis. De eilanden houden een voldoende dekkende vegetatie ten aanzien van het functionele leefgebied van noordse woelmuis en wordt niet aangetast door het gebruik van wandelaars. Tevens is het riet-/maai-beheer op de eilanden een cruciale factor voor het voorkomen van noordse woelmuis. Verdergaande verruiging dient te worden tegengegaan door jaarlijks (in de winterperiode) te maaien en af te voeren en eventuele opslag te verwijderen. De realisatie van het beheergebouw en de aanlegsteiger, voor de aan- en afvoer van materieel en materiaal ten behoeve van het beheer van het gebied, is hierbij noodzakelijk. De vaste aanlegsteiger heeft een beschermende functie ten aanzien van de aanwezige rietzuddes, aangezien deze anders door het aan- en afvoeren onderhevig zijn aan erosie. Een negatief effect door het gebruik van de beoogde aanlegsteiger voor beheervaartuigen zoals een rietschuit is hiermee niet aan de orde.